

המוסד לביטוח לאומי
הלשכה המשפטית
משרד ראשי

ח' אייר תשפ"ד
16 מאי 2024

חוות דעת משפטית בנוגע למסירת חומר חקירה כשאיין היבט פלילי

(עודכן 5/24)

מסירת חומר חקירה על ידי המוסד לביטוח לאומי (להלן – "המוסד" או "הביטוח הלאומי") הינה סוגיה שלכאורה הינה טכנית בהליך המשפטי או מחוצה לו, אולם לעיתים היא בעלת השפעה משמעותית על מהות הזכות של המבוטח ו/או צד ג'.

שאלת מסירת חומרי חקירה עולה לרוב מטעם מבוטח או מייצגו לפני פתיחת ההליך המשפטי או במהלכו, אולם לעיתים מתקבלת הבקשה מצד ג' הקשור עם המבוטח או שאינו קשור עמו.

חוות דעת זו באה למפות את שלל המצבים הקיימים בנוגע למסירת חומרי חקירה, את המצב המשפטי הקיים וכן את האופן בו ראוי לנהוג בבקשות אלה, כשלא עולה היבט פלילי בתיק, ביחס למיהות המבקש והשלב בו מבוקש לקבל את חומרי החקירה.

חוות דעת משפטית זו תתייחס לשני שלבים בנוגע למסירת מידע כשלכל אחד מהשלבים חל דין אחר-

שלב ראשון –

מסירת חומרי חקירה עובר לפתיחת הליך משפטי, בשלב בו התביעה/ההשגה מתבררת בפני פקיד התביעות/פקיד גבייה (להלן – "פקיד המוסד") לפי כללי המשפט המנהלי והוראות חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן – "חוק חופש המידע") בשינויים המחוייבים.

שלב שני

מסירת חומרי חקירה במסגרת הליך משפטי לפי תקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), התשנ"ב – 1991 והלכות בית המשפט/בית הדין כפי שיפורטו להלן.

יודגש כי ישנם מקרים בהם אין למסור חומר חקירה והם אינם כלולים במסגרת חוות דעת זו – למשל במקרים בהם חלים חסיונות מכוח הדין, כגון חיסיון עו"ד – לקוח, מידע חסוי, מסמכים שהוכנו לצורך משפט וכיוצ"ב.

1. זהות מבקש חומר החקירה

- א. **מבוטח/מייצגו¹** שהגיש למוסד תביעה לגמלה/בקשה לקביעת מעמד (ידועים בציבור, תושבות וכיו"ב), השגה על תשלום דמי ביטוח, לרבות פניות הלשכה הסיוע המשפטי לצורך בחינת סיכוי משפטי;
- ב. **מעסיק המבקש חומרי חקירה שנאספו בעניין תשלום דמי ביטוח;**
- ג. **צד שלישי שנחקר** על ידי המוסד בתביעת מבוטח;
- ד. **צד שלישי בעל אינטרס, שלא נחקר** על ידי המוסד;
- ה. **מעסיק הנכנס** בנעלי מבוטח לעניין תביעה לגמלה מהמוסד או משלם דמי פגיעה.

2. סוג חומר החקירה המבוקש

- א. **דו"ח חקירת המבוטח** – עדות כתובה הנגבית מנשוא החקירה;
- ב. **זיכרון דברים** – תיעוד כתוב שעורך החוקר ביחס לנשוא החקירה ותיעוד חקירה סמויה של נשוא חקירה;
- ג. **דו"ח חקירת צד שלישי** לרבות זיכרון דברים של צד שלישי;
- ד. **חקירה סביבתית** – תיעוד כתוב שעורך חוקר ביחס לסביבת נשוא החקירה, לרבות תשאול שכנים וכיו"ב;
- ה. **סיכום חקירה** – מסמך שעורך החוקר והמסכם את פעולות החקירה שבוצעו;
- ו. **תכתובת בין פקיד המוסד לחוקר** לרבות בשלב בו מועבר התיק לחוקר עם הנחיות מה נדרש לחקור;
- ז. **שאלון למעסיק לבר חקירה.**

3. שלב בקשת מסירת חומר החקירה והאופן בו יש לנהוג בבקשה

בסעיף זה תיערך חלוקה בין השלב עובר לדין משפטי, בעת הטיפול בתביעה על ידי פקיד המוסד, לבין השלב שלאחר דחיית התביעה והעברת התיק להליך משפטי - השלב בו פרקליט הביטוח הלאומי מטפל בתיק.

- א. **שלב עובר לתביעה משפטית- בירור התביעה/ההשגה על ידי פקיד התביעות /פקיד גבייה**

ככלל, למבוטח זכות לקבל את הנמקת המוסד להחלטה המנהלית בענייננו, הן מכוח חובתו של המוסד כגוף מנהלי לנמק את החלטותיו והן לשם מימוש זכות הערעור על החלטת המוסד, שכן לצורך תקיפת החלטת המוסד חיוני לדעת מה היו הנימוקים בבסיס אותה החלטה (בר"ע 48333-12-23 **דביר שלום** –

¹ בכל מקום שמופיע מבוטח הכוונה גם למייצג המבוטח, על פי דין.

המוסד לביטוח לאומי, החלטה מיום 10.1.24). במרבית המקרים, "יריעת" המסמכים שעמדו בבסיס ההחלטה, צרה מיריעת כלל המסמכים הנמצאים בתיק.

עם זאת, מסירת חומרי חקירה כפופים למגבלות שיפורטו להלן:

(1) **בכל שלב אין למסור סיכום חקירה או תכתובות פנימיות, לרבות בין פקיד התביעות/פקיד גביה (להלן – פקיד המוסד) לחוקר, משלפי הוראות סעיף 9(ב)4 לחוק חופש המידע והפסיקה, מסמכים הנערכים על ידי פקיד המוסד, לצרכים פנימיים ומשקפים התלבטות טרם החלטה, מהווים מסמך פנימי ואינם ברי גילוי.**

בדב"ע ארצי לא/0-8 **פרלה – המוסד לביטוח לאומי**, נקבע כי שלושת המבחנים העיקריים להכרעה אם מסמך יוגדר כפנימי הינם: **האם נערך מכוח סמכות שבחוק?** לצורך העניין גביית הודעה על ידי חוקר מטעם המוסד נעשית מכוח סמכות חוקית לעומת התרשמות החוקר, **האם קיומו של המסמך מקנה יתרון בלתי הוגן לרשות?** לעניין זה יצוין כי דו"ח סיכום החקירה ראוי שלא יכלול עובדות שאינן קיימות בחקירה ועל כן, אין באי מסירתו כדי להקנות למוסד יתרון עובדתי כלשהו על פני המבוטח; **וכן האם יש תחליף למסמך?** דו"ח החקירה יכול להחליף את דו"ח סיכום החקירה שהוא מסמך פנימי וכן, כפי שעובד המוסד סיכם את החקירה לדו"ח הסיכום, יכול כל בר בי רב לסכם החקירה גם כן.

(2) **לפני קבלת החלטה על ידי פקיד המוסד – אין למסור כל חומר חקירה לאף גורם היות וטרם התגבשה החלטה בתביעה, ולפיכך יש חשש לשיבוש הליכי חקירה.**

(3) **לאחר אישור מלא של התביעה/בקשה לקביעת מעמד/קבלת השגה במלואה לעניין דמי ביטוח (לא צפוי שיוגש הליך משפטי כנגד המוסד)** – מאחר וניתן אישור מלא על ידי המוסד, אין למבקש חומר החקירה צורך בשימוש בחומר החקירה ביחסים עם המוסד וסביר ובקשתו לקבלו היא לשם שימוש בו לצרכים חיצוניים, כגון לצורך הליך משפטי אחר כתביעה נזיקית. משכך, אין בסירוב למסור את חומר החקירה משום פגיעה בזכותו של המבוטח (וודאי אם מדובר באדם אחר) לגמלה.

משכך, **אין למסור חומרי חקירה במקרים אלה אלא בכפוף לצו שיפוטי, ומסירת המידע תהיה בהתאם למפורט בצו.**

הטעמים כולם או חלקם לפי העניין, לאי מסירת חומרי החקירה כשניתן אישור מלא:

א. המידע נאסף לצורך קבלת החלטה לפי חוק הביטוח הלאומי והחוקים שהמוסד אמון על ביצועם כאמור ולא קיים מקור בחוק הביטוח הלאומי מאחורי דרישה לקבל את חומרי החקירה בנסיבות שכאלה;

ב. חומר חקירה מצביע ככלל על שיטות עבודה של אגף החקירות. על פי הוראות סעיף 9(ב)(8) לחוק חופש המידע, רשות ציבורית אינה חייבת למסור מידע זה;

ג. חשש לפגיעה במידת שיתוף הפעולה של צדדי ג' עם הביטוח הלאומי כאשר ידעו שהחומר ייחשף וישמש לכל מטרה ואינו מוגבל רק למטרה שלשמה כאמור בוצע;

ד. חשש לפגיעה בפרטיות של צדדי ג', ככל שמתקיים, שאז מנועה הרשות למסור מידע זה לפי סעיף 9(א)(3) לחוק חופש המידע.

(4) לאחר דחיית התביעה/בקשה לקביעת מעמד/השגה על קביעת דמי ביטוח או חלקה ובטרם נפתח הליך משפטי –

(א) מסירת דו"ח חקירה וזכרון דברים של המבוטח² לידי מבוטח - מבוטח שנדחתה תביעתו זכאי לקבל את דו"ח החקירה שלו – כשהכוונה להודעה עצמה, לרבות זיכרון דברים משהיוו בסיס להחלטה.

(ב) מסירת חומרי חקירה של גורמים אחרים לידי מבוטח- מבוטח המבקש בשלב זה לקבל חומרי חקירה של גורמים אחרים – צד ג' בקשר לתביעה שהגיש -

ההחלטה אם למסור חומרי חקירה בשלב שבו נדחתה התביעה לגמלה/בקשה לקביעת מעמד/ השגה לעניין תשלום דמי ביטוח וטרם הוגשה תביעה משפטית לבית הדין, מסורה לביטוח הלאומי כבעלי המידע, כשכלל המידע מצוי בשליטתו הבלעדית של המבקש אין מקום לדרוש מהמוסד חומר חקירה שגילוי עשוי להביא ל'שיפוץ' גרסת המבוטח בתצהיר עדות ראשית שיגיש בהמשך, לפגיעה באמינות גרסתו, ולפגיעה ביכולתה של הערכאה השיפוטית להגיע לחקר האמת, לפגוע ביכולת המוסד להתגונן.

בשלב זה, החלטת הביטוח הלאומי היא ככל החלטה מנהלית הניתנת והנתונה לביקורת שיפוטית לפי כללי מינהל תקין כסבירות, מידתיות, שקיפות, הגינות, חובת הנמקת ההחלטה וכיו"ב.

בית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע (בל 20-08-60437 עזרן מנשה נ' המוסד, (החלטה שניתנה ביום 15.10.20) דן בהחלטה המנהלית של המוסד שלא למסור הודעת צד ג' שנגבתה בתיק, וקיבל את עמדת המוסד לפיה שלב הגילוי והעיון ידחה לשלב מאוחר יותר לאחר שתוגש גרסתו העובדתית והמפורטת של המבוטח וזאת מטעמי מהימנות שלא ייגרם עיוות דין למוסד לביטוח לאומי. הרציונל כפי שקבע בית הדין: המידע ממילא מצוי בשליטתו הבלעדית של התובע ואין מקום לדרוש מהמוסד חומר חקירה שגילוי עשוי להביא לבניית

² בכל מקום שבו נכתב "מבוטח" הכוונה גם למעסיק או מייצגו, המבקש חומרי חקירה שנאספו בעניין תשלום דמי ביטוח.

גרסה מטעם התובע והתאמת עדויות; קיים חשש מפני שימוש בלתי ראוי בחומר, שעשוי לפגוע ביכולת הערכאה הדיונית להתחקות אחר גילוי האמת ובאינטרס הציבורי. בית הדין מוסיף וקובע כי, למבוטח אין זכות שבדין לקבל את המסמכים אך ורק בשל העיסוק בתחום הביטחון הסוציאלי. מדובר בתביעות במתן כספים מהקופה הציבורית לאותם מבוטחים שהוכיחו שאירע להם מקרה המזכה בגמלה. שעה שהתביעה נשענת על טענות עובדתיות, שמטבע הדברים מצויות אך ורק בידי המבוטח מבלי שהמוסד צד להן, קיימת חובה מוגברת על המבוטח להוכיח את תביעתו ואת גרסתו.

בב' 40995-03-21 **סוזי חפר - המוסד לביטוח לאומי** (ניתן ביום 21.7.22) נפסק כי משלא הוכיחה התובעת כל עילה מיוחדת המצדיקה סטייה מההלכה הפסוקה המורה על גילוי מסמכים לאחר הגשת תביעה לצורך עריכת האיזון הראוי בין זכויות הצדדים ומשדרך המלך עודנה פתוחה בפני התובעת כך שתוכל להגיש תביעה עיקרית ובמסגרתה תוכל להגיש בקשה לקבלת חומרי החקירה, בקשת המוסד לסילוק על הסף מתקבלת.

חיזוק לכך ניתן למצוא בהחלטת בית המשפט המחוזי בתיק ת"פ 23308-01-16 **אריאל צרפתי ואח' - רשות המסים - מע"מ: היחידה המשפטית לתיקים מיוחדים**.

זאת ועוד, עמדה זו דלעיל נכונה גם בבקשות המוגשות על ידי **הלשכה לסיוע משפטי** וזאת כדי לבחון את הסיכוי המשפטי כדי להחליט אם לתת ייצוג למבוטחים. בית הדין האזורי בבאר שבע דן בעניין זה ודחה את בקשת הלשכה לסיוע משפטי, תוך שקבע בב' 2336-10-19 **הלשכה לסיוע משפטי - המוסד לביטוח לאומי** (ניתן ביום 7.4.20) כי אין חובה על הביטוח הלאומי להעביר את חומרי החקירה קודם לקבלת גרסה עובדתית מפורטת של התובע, אף לא ללשכה לסיוע משפטי היות ו"אין זכות קנויה לפרט לקבל את מלוא החומר שנאסף בעניינו על ידי רשות ציבורית. כך למשל הפרט לא יכול לפנות לרשויות חקירה, לרשויות המיסים וכיו"ב ולבקש את החומר שנמצא אצלם בעניינו".

חשוב לציין שבית הדין הארצי בפסק דין בבר"ע 32115-09-20 **אורי רוזן נ' המוסד לביטוח לאומי** (ניתן ביום 5.4.21), שיוזכר בהמשך מסמך זה, השאיר בצריך עיון את סוגיית מסירת חומרי חקירה בשלב שלאחר דחיית תביעה ובטרם נפתח הליך משפטי, משנסיבות התיק היו בשלב הליך משפטי תלוי ועומד.

[נמחק לפי הוראות סעיפים 9(ב)(1), 9(ב)(2), 9(ב)(5), 9(ב)(7), 9(ב)(8) לחוק חופש המידע].

(ג) **מסירת חומרי חקירה לגורם אחר (צד ג') לתביעת מבוטח/בקשה/השגה - בין אם נחקר על ידי המוסד ובין אם לאו, המבקש חומרי חקירה - מאחר ואין לצד שלישי זכות עמידה בפני המוסד ובקשת חומר החקירה מוגשת בשל אינטרס כזה או אחר של**

הצד השלישי – חומר החקירה יימסר רק כנגד צו שיפוטי מתאים ובהתאם למפורט בצו בלבד.

(ד) מסירת חומרי חקירה למעסיק הרשאי להגיש תביעה לבית הדין לעבודה לפי סעיף 393 לחוק, בשם עובד או התלויים בו שהמוסד דחה תביעה לגמלה לפי פרק ביטוח נפגעי עבודה – משמעסיק זה נכנס בנעלי מבוטח או התלויים בו, יראו אותו כאילו הוא המבוטח לעניין הכללים בחוות דעת זו.

ב. שלב לאחר הגשת התביעה המשפטית- טיפול בתביעה המשפטית על יד פרקליט המוסד – בקשה לעיון וגילוי מסמכים

(1) בכל שלב אין למסור סיכום חקירה או תכתובות פנימיות, לרבות בין פקיד המוסד לחוקר, כאמור לעיל.

(2) פניית המבוטח/המעסיק או בא כוחו לפקיד המוסד בבקשה לקבל חומרי חקירה לאחר הגשת תביעה לבית הדין יש להפנות את המבקש לפרקליט המטפל בתיק בלשכה המשפטית האזורית הרלבנטית של המוסד.

(3) העברת חומר חקירה לצד שכנגד –

(א) סקירת הדין הקיים -

בבר"ע 30362-02-14 זהבית תבל – גטר טרק בע"מ (פסק דין מיום 30.3.14) נקבע כי על פי תקנות סדר הדין האזרחי, כמו גם בתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), התשנ"ב – 1991, יש הבחנה ברורה בין שלושת השלבים הדיוניים בהליך המשפטי עד לבירור התובענה – השלב הראשון - שלב הטענות בו נדרש מן הצד האחר – התובע לפרט את המידע ההכרחי לבירור התובענה; השני – שלב ההליכים המקדמיים ובכללם שלב גילוי המסמכים והשלב השלישי – שלב הגשת הראיות.

הליכי גילוי ועיון בבית הדין לעבודה מוסדרים בתקנה 46 לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), התשנ"ב – 1991 (להלן – תקנות בית הדין); תקנה 46(א) לתקנות האמורות, מסמיכה את בית הדין לעבודה ליתן צו לגילוי או לעיון במסמכים "אם היה סבור שיש צורך בכך כדי לאפשר דיון יעיל או לחסוך בהוצאות".

ההלכה בקשר לעיתוי הגילוי והעיון במסמכים גובשה ברע"א 4249/98 שמעון סוויסה נ' הכרשת היישוב – חברה לביטוח בע"מ, הד נה (1), 515 (ניתן ביום 19.12.99 (להלן – הלכת סוויסה).

הכלל הוא שהביטוח הלאומי כגוף ציבורי האמון על יישום חוק בתחום הביטחון הסוציאלי ומחויב בשקיפות והגינות תוך ניהול הליך משפטי ב"קלפים פתוחים", אינו אמור להסתיר מהמבוטח את כל החומר שעמד בפני פקיד התביעות בעת קבלת החלטתו במסגרת ההליכים

המקדמיים ובטרם יגיש המבוטח את תצהירו (ר' בר"ע 69274-07-19
המוסד לביטוח לאומי – רונן סורני, ניתן ביום 11.9.19).

עם זאת, בהלכת סויסה נקבע כי "חרף הגישה הכללית המחייבת, בדרך כלל משחק ב"קלפים פתוחים", עדיין נותרה שיטת המשפט הדיונית בישראל – בבסיסה – שיטה אדברסרית ואיו היא מונעת – במקרים רבים ואולי ברובם- הפתעת היריב". משמעות הדבר היא **שבית משפט רשאי להורות על דחיית העיון במסמכים למועד אחר, במקרים בהם סבור שעיון במסמכים בשלב מוקדם עלול לפגוע באינטרס גילוי האמת ויש חשש קונקרטי מפני שיבוש ראיות.**

החריג לכלל, כלומר דחיית שלב הגילוי והעיון במסמכים לשלב מאוחר יותר, משמעותי ביתר שאת בתיקים תלויי מהימנות, בהם קיים חשש לפגיעה משמעותית בקו הגנתו של נתבע, עד כדי עיוות דין. זאת ביתר שאת במקרים בהם גרסת המבוטח שנמסרה לפקיד התביעות וכן בתביעה שהוגשה לבית הדין הינה גרסה החסרה פרטים עובדתיים מהותיים, אשר אמורים להיות בידיעתו של המבוטח. לעיתים, דווקא דחיית שלב הגילוי לשלב מאוחר יותר יביא לחקר האמת ולפיכך אי הגילוי מתבקש.

על מנת שהחריג לכלל בדבר גילוי מירבי לא יהפוך לכלל, הנטל רובץ על הטוען שיש לדחות את מועד הגילוי (ר' בר"ע 33454-12-13-13
גריבובסקי – אבי גל (ניתן ביום 27.4.14), תוך ציון במפורש באילו מסמכים מדובר והנימוקים לגבי כל מסמך (ר' פרשת סורני).

להלן כללי האצבע שיש לנהוג לפיהם בעניין זה, תוך הפעלת שיקול דעת בכל מקרה לגופו -

(1) **בקשה לצו גילוי מסמכים/ בקשה למתן צו עשה לקבלת חומרי חקירה לבית הדין טרם הגשת תביעה על החלטת פקיד המוסד לבית הדין - הכללים שיחולו הם הכללים החלים על מסירת חומר חקירה עובר להליך משפטי (עניין עזרן).**

(2) **מבוטח /מעסיק שנדחתה תביעתו/בקשתו, זכאי לקבל את דו"ח החקירה שלו בעניינו ושל צדדי ג' בשלב שלאחר הגשת התביעה לבית הדין וזאת ככל שתביעתו כוללת גרסה עובדתית מפורטת וסבירה³ (לכל הפחות שיפורטו העובדות שמקימות את עילת התביעה ובכפוף לאמור בסעיף 3ב(3)(א) לעיל בדבר הימנעות ממסירת חומרים ו/או זהותו של צד ג' בפני התובע). באם לא, יש לבקש לדחות את מועד העיון עד לאחר הגשת תצהיר עדות ראשית מטעמו-**

הצורך בירידה לחקר האמת, מחייבת כי בפני בית הדין תוצג מטעם תובע גרסה עובדתית מפורטת אשר תשמש בסיס לתביעתו ואשר עליה יחקר, עוד קודם לעיון במוצגים שבידי

³ באם קיימת התנגדות נחקר למסירת חקירתו מטעמיו (טענה לפגיעה בהליך משפטי אחר שמנהל או כל טעם אחר) במסגרת הליך משפטי, על פרקליט המוסד להעמיד עניין זה בפני בית הדין ולהותיר זאת לשיקול דעתו.

המוסד, וזאת כדי למנוע מצב דברים בו הגרסה "נתפרת", ומידותיה מותאמות בדיעבד לראיות שבידי המוסד.

הדברים מקבלים משנה תוקף בדיוני בית הדין לעבודה, אשר מכוח הדין נוהג להקל בדיני הראיות ובייחוד בתחום הביטחון הסוציאלי, והמאפשר לו להוכיח גרסתו גם בעדויות סובייקטיביות ובראיות שלתובע שליטה מוחלטת בהן (בשונה מהכללים הנהוגים בבתי המשפט, ובניגוד לנגזר מהוראות סעיף 54 לפקודת הראיות).

בהתאם לנפסק בפרשת גריבובסקי ככל שגרסת התובע כללית, לאקונית בלא פירוט עובדתי מינימאלי והכחשתו היא גורפת, כך יטה בית המשפט לסטות מהכלל ויחיל את החריג לגילוי מאוחר.

בנוגע לתביעה להכרה בפגיעה כפגיעה בעבודה, יש להבחין בין תביעה שעניינה אירוע תאונתי או אירוע חריג לבין תביעה שעניינה מיקרוטראומה למשל חשיפה לחומרים:

(א1) אירוע תאונתי או אירוע חריג –

בפסק דין של בית הדין הארצי בבר"ע 20-09-32115 אורי רוזן נ' המוסד לביטוח לאומי (ניתן ביום 5.4.21), התקבל ערעור המבוטח ונקבע כי המוסד יציין באלו מסמכים מבוקש כי העיון בהם ידחה בצירוף הנמקה ספציפית לכל מסמך ומסמך.

נפסק כי בתביעה שבה שנוי במחלוקת עצם התרחשות אירוע תאונתי, ככלל בידי המבוטח מצוי המידע הנוגע לעצם התרחשות האירוע התאונתי ואופן התרחשותו.

בית הדין הארצי אישר בהחלטה מיום 21.1.24 בבר"ע 24-01-38744 רונן הילל – המוסד לביטוח לאומי על בסיס ההלכות הקיימות את החלטת בית הדין האזורי לדחות עיון התובע במסמכי חקירת מעסיקו על ידי פקיד התביעות עד לאחר הגשת תצהיר עדות ראשית מטעמו של התובע. וזאת, משבית הדין האזורי סבר כי בנסיבות בהן בעלי הדין חלוקים לעצם קרות האירוע התאונתי, תיתכן פגיעה בחשיפת האמת מהעיון במסמך המבוקש לפני הגשת התצהיר.

בעניין שעלה בתיק בר"ע 20-06-4793 וסולי אלכסנדר – המוסד לביטוח לאומי (ניתן ביום 30.6.20) נדחתה בקשת מבוטח לעיין בזיכרון דברים

של חוקר הנוגע לשיחת טלפון שקיים עם המבוטח. בית הדין הארצי אישר את החלטת בית הדין האזורי ששוכנע לקבל את עמדת המוסד לסטות מהכלל של ניהול הליך ב"קלפים פתוחים" ולדחות עיתוי גילוי זיכרון הדברים לגבי קיום אירוע תאונתי. מה עוד שתוכנו הכללי של זיכרון הדברים נמסר בדיון המוקדם ולא ברור אם כלול בו מידע נוסף.

לאור האמור לעיל, להלן סיכום ההנחיה על פיה יש לפעול:

א. מסירת חומר החקירה תעשה בכפוף להצגת גרסה מפורטת וסדורה, שאז יש לצרף לכתב ההגנה רשימת המסמכים שיש בידי המוסד בכפוף לסייגים על פי דין (מסמכים פנימיים, מסמכים שחל עליהם חיסיון וכיו"ב). המבוטח יוכל לעיין במסמכים האמורים.

[נמחק לפי הוראות סעיפים 9(ב)(2), 9(ב)(5), 9(ב)(8) לחוק חופש המידע].

יש לפעול בהתאם לפסק הדין **בעניין רוזן-יש** לפרט לבית הדין את רשימת חומר החקירה הקיים. לצד כל מסמך יש לציין האם מבוקש כי העיון בו יידחה תוך מתן הנמקה.

(ב1) **מיקרוטראומה – בפסק דין של בית הדין הארצי** בבר"ע 38146-06-21 **אורי רוזן – המוסד לביטוח לאומי** (פסק דין שני בעניינו של המבוטח, ניתן ביום 25.10.21 (להלן – עניין רוזן)), נדונה החלטת הביטוח הלאומי לפיה בתביעת המבוטח להכיר בפגיעות בעבודה מכוח עילת המיקרוטראומה, שאחת מהן גם חשיפה לחומרים, הודעת המבקש בפני החוקר תועבר רק לאחר תצהיר עדות ראשית.

בית הדין הארצי פסק כי שונה המקרה שעה שמדובר בתביעה שעניינה מיקרוטראומה, שאז יתכן שבידי המוסד יהיו ראיות שהמבוטח (או שאריו) אינם יכולים להשיג. כך למשל עת מדובר בתביעה שעניינה חשיפה לחומרים – תתכן האפשרות כי בידי העובד לא יהיה המידע המלא על סוג החומרים אליהם נחשף ודווקא יתכן שהמידע הרלבנטי יהיה בידי המוסד בעקבות שאלונים שהופנו למעסיק או חקירה שנערכה אצל המעסיק. במקרה זה אין הצדקה שלא לגלות למבוטח את ממצאי החקירה.

בית הדין הגיע למסקנה כי לא התקיימו התנאים לדחיית העיון בהודעת המבוטח ויש לגלותם עוד טרם הגשת תצהיר מטעמו.

ג. במהלך הליך משפטי תלוי ועומד של מעסיק/גורם אחר שהמוסד אינו צד לו - רק לאחר שמוצג למוסד צו שיפוטי שמורה לו למסור ובהתאם למפורט בצו.

4. אם ישנו היבט פלילי בתיק - [נמחק לפי הוראות סעיפים 9(ב)(1) ו 9(ב)(8) לחוק חופש המידע].